

Hukas noorus vs infopädevus raamatukogust

Kadi Kass
TÜ raamatukogu

TARTU ÜLIKOOL
raamatukogu

Mäluasutuste
suveseminar Viinistus
24.08.2016

Valik levinud klišeesisid

- *Noorus on hukas*
- *Lapsed veedavad aega vaid nutiseadmetes*
- *Keegi ei loe enam raamatuid*
- *Raamatukogusid ei ole vaja*

Positiivsus virisemise asemel

- Noored on **nutikamad** kui varem
- Keegi ei loe enam **ainult** raamatuid
- Raamatukoguhoidja kui **infotöötaja** on tänases infoühiskonnas ehk olulisemgi kui varem
- Uued **väljakutsed** ja väljundid raamatukogudele (jt mäluasutustele)
- Ei jää ootama, et noored tuleks raamatukokku, vaid raamatukogu suunab oma tegevuse **keskkonda, kus noored viibivad** -

Raamatukogu 2.0

Infopädevus – digiajastu kuldoskus

Infoküllus > vajadus infot otsima õpetada > infokirjaoskus ehk infopädevus

Sirje Virkuse, Tallinna ülikooli digitehnoloogiate instituudi professori sõnul
"pole oluline ainult tehnoloogiapädevus, vaid see, et selle tehnoloogiaga ka midagi mõtestatult teha osataks"

/novaator.err.ee, 19.10.2015/

Infopädevuse e-kursused TÜ raamatukogus

- Üliõpilastele, doktorantidele, raamatukoguhoidjatele, kooliõpilastele ja nende õpetajatele

- **Infopädevus ehk miks Google'st ei piisa**
 - ◆ E-kursus gümnasistidele ja gümnaasiumiõpetajatele
 - ◆ Autor: **Kärt Miil**

Eesmärgid

Tutvustada internetis vabalt kättesaadavaid inforessursse

Anda teadmisi ja praktilisi oskusi uurimistööks vajaliku informatsiooni otsimiseks

Anda oskused infoallikate kriitiliseks hindamiseks

Võimaldada gümnasistidel parandada oma uurimistöö kvaliteeti

Anda õpetajatele oskusi õpilaste infootsingute juhendamiseks

Käsitletavat teemad

Infoallikad (raamatud, artiklid, internetiallikad) ja **viiteinfoallikad** mis juhatavad algallikate juurde (kataloogid, bibliograafiad, andmebaasid)

Infootsingu põhimõtted (otsingusõnade leidmine, päringu koostamine, märksõnaotsing, otsingutulemuste hindamine ja korrastamine).

E-kataloog ESTER

Eesti andmebaasid. ISE, Eesti analüütiline bibliograafia, Rahvusarhiivi, Eesti statistika andmebaas jt).

EBSCO andmebaasid (sh menüüd otsingute piiramiseks, töö otsingutulemustega).

Infootsing Internetis (teemaportaalid, andmebaasid internetis, Google, *Google Scholar*, digiarhiivid), internetiallikate kvaliteedi hindamine ja plagiaadi vältimine

Väljundid

Õppurid tunnevad ja oskavad kasutada internetis kättesaadavaid andmebaase;

oskavad kasutada EBSCO platvormil kättesaadavaid teadusandmebaase;

tunnevad infootsingu põhimõtteid ja tehnikaid ja oskavad neid rakendada erinevates otsingukeskkondades;

oskavad hinnata infoallikate usaldusväärsust ja teemakohasust;

oskavad vältida plagiaati;

oskavad koostada uurimistöö nõuetele vastava infoallikate loetelu.

Meetod ja läbiviimine

- Täielikult veebipõhine õpe, Moodle'i keskkonnas
- 6 nädalaks ja 6 alateemaks jaotatud
- Õppematerjalid iseseisvaks läbitöötamiseks
- Enesetestid
- Tuutori individuaalne tagasiside
- Õppurite vastastikhindamine

Vastastikhindamine - hindamismaatriksi näide

2 punkti	1 punkt	0 punkti
<p>Ekraanipildilt on näha päringuaken ja liitotsingu tulemused. Kasutatud on ühte või mitut operaatorit ja/või muid piiranguid. Tulemusi on kuni 200 (kui on rohkem, on põhjendatud).</p>	<p>Päring on ühesõnaline VÕI tulemusi on rohkem, kuid pole põhjendust VÕI ekraanipilt on ainult otsingulahtrist, mitte tulemustest.</p>	<p>Tehtud on lihtotsing ühe otsingusõnaga VÕI on mitmesõnalises päringus loogikaoperaator vale (nt AND asemel OR) või otsingusõnad ei ole teemakohased.</p>

Tagasiside

- Kaasõppijat meeldis rohkem hinnata, kui ise harjutusi koostada
- Teise töö hindamine andis teadmisi juurde ja õpetas ka oma tööd natuke kriitilisemalt analüüsima
- Meeldis õppimisviis ja põnevad ülesanded
- Meeldis, et õpilane sai tunda, mis tunne on olla õpetaja
- Sain palju uusi ja kasulikke teadmisi interneti ja otsingumootorite osas.

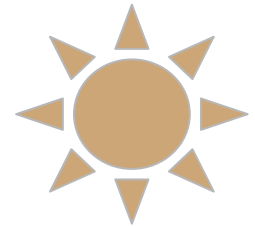
Õpilase kasu

- Tagasiside põhjal õpiti kursusel juurde palju uut
- Uurimistöö tegemiseks vajalikud taustateadmised ja “käsitööoskused”
- TÜ täiendkoolituskeskuse tunnistus
- Vabaainepunktid (2 EAP)

Õpetaja / kooli kasu

- Valmis õppematerjalid
- E-kursus kui alternatiiv tavaõppele
- Uurimistöö juhendajale tugi nii sisu kui vormi osas
- Õpilaste suurem teadlikkus – paremad uurimistööd

Raamatukogu kasu

- Noorte harimine / hukust päästmine :)
- Teadlikumad tulevased lugejad
- Eneseareng, kursuse pidev täiendamine
- Digitaalse kultuuripärandi tutvustamine
- Avatus ja koostöö > ka teiste mäluasutuste kasu

Quo vadis - loorberitele puhkama?

Kvaliteedimärk aastast 2014

“Kursus vastas 100 % minu ootustele.”

“Tänu sellele saan ma nt uurimistööks kasutada palju usaldusväärsemaid otsingumootoreid kui Google.”

Ülevaade kursusest

Teema täpsustamine

Süsteemaatiline infootsing ▾

Eesti artiklid

E-kataloog ESTER

Eesti ajalehed

Eesti e-raamatud, e-ajakirjad, pildid
DIGARis

Eesti ülikoolide digiarhiivid

EBSCO ja Eesti e-varamu: otsing
paljudes andmebaasides korraga

Info leidmine internetist

Infoallikate hindamine ▾

Info eetilise kasutamise ▾

Teema täpsustamine

Infopädevuse mooc (massive online open course)

Infootsing läbi mängu

Tänu

Täna oma häid kolleege: **Vilve Seilerit** ja **Kärt Miili**, kelle aastatepikkune töö infopädevuse kursuste arendamisel selle ettekande võimalikuks tegid ja kelle pidev enesetäiendamissoov ka mulle igapäevast inspiratsiooni on andnud!

Aitäh korraldajaile huvitava suveseminari programmi eest!

Täna kõiki kuulamast ja kaasa mõtlemast!

Küsimusi?

kadi.kass@ut.ee